

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 21.02.2006
KOM(2006) 83 endelig

2003/0168 (COD)

Ændret forslag til

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING OM
LOVVALGSREGLER FOR FORPLIGTELSE UDEN FOR KONTRAKTFORHOLD**

("ROM II")

(forelagt af Kommissionen i henhold til EF-traktatens artikel 250, stk. 2)

BEGRUNDELSE

1. DET OPRINDELIGE FORSLAG

Forslaget¹ blev vedtaget af Kommissionen den 22. juli 2003 og oversendt til Europa-Parlamentet og Rådet samme dato.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog sin udtalelse om Kommissionens forslag den 30. juni og 1. juli 2004².

Europa-Parlamentet vedtog i plenarsamling 54 ændringsforslag under førstebehandlingen den 6. juli 2005³.

2. FORMÅLET MED DET ÆNDREDE FORSLAG

I det ændrede forslag foretages en række tilpasninger af det oprindelige forslag til forordning om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold for at tage hensyn til en række ændringsforslag vedtaget af Parlamentet og samtidig tilgodese resultaterne af arbejdet i Rådet.

3. KOMMISSIONENS HOLDNING TIL PARLAMENTETS ÆNDRINGSFORSLAG

3.1 Ændringsforslag accepteret af Kommissionen i deres helhed

Ændringsforslag 2, 12, 17, 19, 22, 24, 35, 38, 39, 40, 44, 45, 48, 51, 52 og 53 kan accepteres, således som de er fremlagt af Parlamentet, da de indfører en række forbedringer, enten i form af en afklaring af teksten eller med hensyn til visse detailspørgsmål eller i form af tilføjelser, der kan være til nytte ved gennemførelsen af det oprindelige forslag.

3.2 Ændringsforslag accepteret af Kommissionen i alt væsentligt, men med en omformulering

Ændringsforslag 1, 5, 18, 20, 21, 23, 25, 28, 34, 36, 37, 46 og 49 kan accepteres i princippet, men med en omformulering.

Ændringsforslag 1 henviser til "Rom I"-forordningen. Men før den er vedtaget, er det bedre at henvise til den fremtidige fællesskabsretsakt, der skal træde i stedet for Rom-konventionen af 1980.

Ændringsforslag 5 tager sigte på at præcisere, at også forpligtelser uden for kontraktforhold, der grunder på objektivt ansvar, samt evnen til at pådrage sig ansvar i forhold uden for kontrakt falder ind under forordningens anvendelsesområde. Det kan Kommissionen godt acceptere, men den vil hellere samle alle præciseringer angående forordningens anvendelsesområde i én betragtning, nemlig femte betragtning, uden dog at gentage de

¹ KOM (2003) 427 endelig – 2003/0168 (COD); endnu ikke offentliggjort i EFT.

² EFT C 241 af 28.9.2004, s. 1.

³ A6-0211/2005.

elementer, der allerede er udtrykkeligt nævnt i artikel 12 som omhandler området for den lov, der finder anvendelse.

Ændringsforslag 18 tager sigte på at præcisere, at uberettiget berigelse og uanmodet forretningsførelse i relation til forordningen skal anses for at være forpligtelser uden for kontraktforhold. Kommissionen er enig heri. Men for at undgå at gøre teksten for tung, vil den hellere samle alle præciseringer angående forordningens anvendelsesområde i én betragtning. I særdeleshed finder den det bedst, at man erindrer om, at de juridiske begreber, der benyttes i "Bruxelles I"-forordningen, "Rom II"-forordningen og Rom-konventionen af 1980 - eller den retsakt, der kommer til at erstatte den - skal fortolkes autonomt og kohærent af EF-Domstolen, i stedet for at opstille en længere række præciseringer, der i sagens natur ikke vil være udtømmende. I øvrigt tager dette ændringsforslag sigte på at udelukke statens ansvar ved udøvelsen af dens funktioner fra forordningens anvendelsesområde. Kommissionen accepterer dette ændringsforslag, hvad dets indhold angår, men foretrækker den formulering, der almindeligvis anvendes i internationale konventioner.

Ændringsforslag 20 tager sigte på at udelukke forpligtelser uden for kontrakt, der er underlagt særlige selskabsretlige regler eller særlige bestemmelser gældende for andre juridiske personer, f.eks. foreninger. Kommissionen accepterer dette ændringsforslag, men foreslår en mere enkel formulering.

Ændringsforslag 21 indeholder en præcisering angående udelukkelsen af forpligtelser uden for kontraktforhold, der opstår inden for en trust, fra forordningens anvendelsesområde. Kommissionen kan acceptere ændringens indhold, men foretrækker den formulering, der er brugt i Haag-konventionen af 1. juli 1985.

Ændringsforslag 23 præciserer, at statens ansvar, bl.a. for handlinger udøvet af officielt bemyndigede offentligt ansatte, ikke falder ind under forordningen. Kommissionen kan acceptere denne løsnings principielle indhold, men mener, at den overlapper ændringsforslag 18.

Ændringsforslag 25 tager sigte på at give mulighed for, at visse parter, mellem hvilke der allerede består et kontraktforhold, kan aftale, hvilken lov der skal finde anvendelse på forpligtelser uden for kontraktforhold, før tvisten opstår. Kommissionen kan acceptere princippet om et forudgående lovvalg og er enig i, at der bør stilles strenge betingelser herfor, især for at beskytte den svage part. Men det er vigtigt, at betingelserne herfor formuleres klart og enkelt. En juridisk uklar formulering kan føre til unødige tvister mellem parterne, hvilket vil gøre hele processen langsommelig og bekostelig i strid med forordningens formål. Den formulering, Kommissionen foreslår, åbner mulighed for at beskytte forbrugere og lønmodtagere mod et uoverlagt lovvalg og udelukker et sådant lovvalg i en adhæsionskontrakt.

Kommissionen kan acceptere princippet i **ændringsforslag 28 og 34**, der ændrer forordningens opbygning og overskrifterne på afsnittene, således at der opnås en bedre sontring mellem hovedreglen og særreglerne for bestemte kategorier af forpligtelser uden for kontraktforhold. Under hensyn til resultatet af arbejdet i Rådet og forskellene mellem medlemsstaternes retssystemer har Kommissionen i sit forslag indført en yderligere sontring mellem særlige regler gældende for bestemte forpligtelser uden for kontraktforhold og regler angående uberettiget berigelse og uanmodet forretningsførelse.

Ændringsforslag 36 og 37 erstatter enhedsreglen i artikel 9 i Kommissionens oprindelige forslag, der gjaldt for alle kontraktlignende forpligtelser, med to særregler, den ene gældende for uberettiget berigelse, den anden for uanmodet forretningsførelse. Kommissionen kan

acceptere denne yderligere differentiering. I sit ændrede forslag har den dog gerne også villet indføje en række rent tekniske ændringer af teksten i lyset af arbejdet i Rådet.

Ændringsforslag 46 tager sigte på at afklare reglen om direkte søgsmålsret mod den ansvarliges forsikringsselskab uden at ændre noget ved bestemmelsens materielle indhold. Kommissionen kan acceptere, at formuleringen ændres for at fremme forståelsen af den. Men den foretrækker den formulering, der blev fastlagt under arbejdet i Rådet, og som har samme formål.

Ændringsforslag 49 tager sigte på at præcisere, hvad der er det sædvanlige opholdssted, når den pågældende person arbejder hjemme. Kommissionen kan acceptere princippet i denne præcisering, men foretrækker, at den formuleres tættere op ad den formulering, der blev fastlagt under arbejdet i Rådet, hvor dommeren opfordres til at lægge hovedvægten på det faktiske sted, hvorfra virksomheden udøves, frem for folkeregisteradressen, der kan være rent fiktiv.

3.3 *Ændringer delvis accepteret af Kommissionen*

Ændringsforslag 3 går ud på at tilpasse 7. betragtning i det oprindelige forslag til ændringerne i ændringsforslag 26 angående hovedreglen i artikel 3. Eftersom Kommissionen kun delvis kan acceptere ændringsforslag 26, må den også afvise de tilsvarende ændringer i betragtningen. Hvad angår den sidste sætning i ændringsforslaget, der erindrer om, at parternes intentioner skal respekteres, har Kommissionen indføjet den ide, der ligger bag, i 8. betragtning i sit ændrede forslag.

Ændringsforslag 14, der drejer sig om sikkerheds- og adfærdsregler gældende i det land, hvor den skadevoldende handling er begået, har to formål - for det første endnu engang at understrege, at det er op til dommeren at skønne, om disse regler skal anvendes, *ved* at tilføje ordene "*i passende omfang*", og for det andet at udelukke muligheden herfor, når der er tale om æreskrænkelser og illoyal konkurrence. Kommissionen kan acceptere ændringerne i det første punktum i denne betragtning. Men Europa-Parlamentets betænkning indeholder ingen begrundelse for, at denne regel ikke skal gælde for æreskrænkelser og illoyal konkurrence. Kommissionen finder derfor ingen grund til at berøve skadevolderen ved disse to typer forpligtelser uden for kontraktforhold den beskyttelse, som denne regel giver.

Ændringsforslag 26 angående hovedreglen i artikel 3 i Kommissionens oprindelige forslag kan accepteres, for så vidt angår de formulermæssige forbedringer, der er foretaget i stk. 1, som i øvrigt bekræfter den af Kommissionen foreslåede regel. Derimod kan Kommissionen ikke acceptere ændringerne i stk. 2 og 3. I stk. 2 indføres der en særlig regel angående færdselsuheld, der bevirker, at forpligtelsen uden for kontraktforhold underkastes én lov, mens skadeserstatningen underkastes en anden. Kommissionen forstår godt Parlamentets ønske om at finde frem til en rimelig løsning for det store antal trafikofre, men man bør ikke lægge sig fast på en løsning, der afviger betydeligt fra den gældende ret i medlemsstaterne, uden at have gransket sagen nøje forinden. Det foreslås derfor, at man undersøger dette spørgsmål mere indgående i forbindelse med den rapport om forordningens anvendelse, der skal udarbejdes i henhold til ændringsforslag 54. Ændringsforslaget angående stk. 3 ville indebære en betydelig ændring af selve grundtanken i forordningen. Det præciseres ganske vist, at den undtagelsesbestemmelse, som dommeren kan gøre brug af, kun må anvendes "*undtagelsesvis*". Der er dog risiko for, at man med denne formulering kommer til at udsende et budskab, der strider mod det mål om forudsigelighed, der tilstræbes med forordningen. For alene den omstændighed, at bestemmelserne i dette stykke opregner ikke færre end fem faktorer, der kan tages i betragtning for at gøre brug af undtagelsesbestemmelsen, kan få

parterne og dommeren til konsekvent at sætte spørgsmålstegn ved den løsning, som anvendelse af hovedreglen ville have resulteret i, også selv om den umiddelbart virker tilfredsstillende. Kommissionen kan derfor ikke acceptere denne del af ændringsforslag 26, men fastholder sit oprindelige forslag, hvilket arbejdet i Rådet også har bekræftet den i. Kommissionen anerkender dog, at nogle af de faktorer, der opregnes i stk. 3, er relevante, bl.a. parternes sædvanlige opholdssted i samme land, forudgående rets- eller de facto-forhold mellem dem eller deres berettigede forventninger. Da de to førstnævnte allerede er nævnt udtrykkeligt i stk. 2 og 3 i det oprindelige forslag, indeholder artikel 5, stk. 3, i det ændrede forslag nu en udtrykkelig henvisning til parternes berettigede forventninger.

I **ændringsforslag 50**, der drejer sig om undtagelsen i forbindelse med grundlæggende retsprincipper, er der indført et nyt stk. 1 a), der tager sigte på at præcisere begrebet grundlæggende retsprincipper i domslandet ved at opregne en række tekster. Selv om der naturligvis er fællestræk mellem de grundlæggende retsprincipper i medlemsstaterne, er der dog også forskelle fra det ene land til det andet. Kommissionen kan derfor ikke acceptere en sådan opregning. Det nye stk. 1b), der foreslås, behandler spørgsmålet om skadeserstatninger, der anses for at være urimeligt store, f.eks. visse erstatninger med afskrækkende eller straffende formål, hvorom der allerede findes en særlig regel i artikel 24 i Kommissionens oprindelige forslag. Ud over rent formuleringsmæssige ændringer, der har til formål at afklare, at straffende erstatninger ikke i sig selv behøver at være urimelige, kan Kommissionen ikke acceptere, at denne regel indføjes i artiklen om grundlæggende retsprincipper i domslandet. I det nye stk. 1c), der foreslås, fastsættes det, at det kun er parterne, der kan påberåbe sig undtagelsen angående grundlæggende retsprincipper. Men det er op til dommeren at sikre, at grundlæggende retsnormer i domslandet overholdes, og det er en opgave, der ikke kan overlades til parterne, ikke mindst i betragtning af, at de ikke altid er repræsenteret af en advokat. "Bruxelles I"-forordningen åbner i øvrigt mulighed for, at dommeren kan nægte at give en dom afsagt i en anden medlemsstat eksekutionspåtegning, hvis den er i strid med grundlæggende retsprincipper i domslandet. Kommissionen kan derfor ikke acceptere det foreslåede stk. 1, litra c).

Ændringsforslag 54 går ud på at pålægge Kommissionen pligt til at fremlægge en rapport om forordningens anvendelse efter dens ikrafttrædelse. Kommissionen anerkender det nyttige i en sådan rapport, men kan ikke acceptere alle de krav, der stilles i dette ændringsforslag. For det første giver fristen på tre år efter forordningens vedtagelse ikke et tilstrækkeligt antal retsafgørelser til at foretage en ordentlig vurdering af, hvordan forordningen fungerer. Ligesom i "Bruxelles I"-forordningen foreslår Kommissionen en frist på 5 år efter forordningens ikrafttrædelse. Hvad rapportens indhold angår, hører spørgsmålene om størrelsen af de erstatninger, domstolene har tilkendt, og udarbejdelsen af en europæisk mediekodeks ikke hjemme i denne sammenhæng, hvor der er tale om lovkonfliktregler. Kommissionen kan derfor ikke acceptere, at disse spørgsmål skal indgå i en rapport om anvendelsen af denne forordning. Derimod er Kommissionen enig med Parlamentet i, at det er nødvendigt at søge at skabe større ensartethed i den måde, hvorpå medlemsstaternes domstole anvender udenlandsk ret. Den finder, at det på dette stadium endnu er for tidligt at fremlægge lovgivningsinitiativer herom (se ændringsforslag 43), men kan acceptere forslaget om at foretage en analyse af dette spørgsmål i rapporten om forordningens anvendelse.

3.4 *Afviste ændringsforslag*

Ændringsforslag 4, 9, 10, 15 og 16 kan ikke accepteres af Kommissionen, eftersom den afviser ændringsforslag 26, 30, 54 (stk. 3), 31 og 42, som de hænger sammen med.

Ændringsforslag 6, 7, 8, 11 og 13 tager sigte på at tilpasse betragtningerne til, at flere regler om særlige typer forpligtelser uden for kontraktforhold foreslås slettet af Parlamentet (ændringsforslag 27, 29 og 33). Da Kommissionen ikke kan acceptere, at disse særregler slettes (se nedenfor), må den også afvise de tilsvarende ændringer i betragtningerne. I sin betænkning udelukker Parlamentet dog ikke muligheden for at bibeholde særlige regler, på betingelse af at de indeholder en definition af deres anvendelsesområde, bl.a. med hensyn til urimelig handelspraksis og miljøskader. Derfor henvises der i 12., 13. og 14. betragtning i det ændrede forslag nu til den sekundære fællesskabsret på området. Desuden er den juridiske terminologi i disse artikler blevet ændret for at bringe den i overensstemmelse med den terminologi, der benyttes i den afledte ret. Men selv om den materielle fællesskabsret således har gjort det muligt at indkredse de anvendte begreber bedre, må det dog understreges, at de kan defineres bredere end i den materielle fællesskabsret, når der er tale om at definere en forpligtelse uden for kontraktforhold i international privatret.

I **ændringsforslag 27** har man slettet den særlige regel om produktansvar. Men ligesom for de andre særlige typer forpligtelser - illoyal konkurrence og miljøskader - finder Kommissionen ikke, at hovedreglen åbner mulighed for med tilstrækkelig stor sikkerhed at fastslå, hvilken lov der skal anvendes. På grund af forbrugsvarers udstrakte mobilitet (f.eks. en hårtørrer produceret i Nederlandene købt af en tysker, der rejser rundt i Thailand) kan skadestedet være ganske tilfældigt. Desuden bliver der på dette område ofte indgået forlig mellem forsikringsselskaberne, og det er derfor vigtigt at få fastlagt en klar og forudsigelig regel, der kan fremme sådanne aftaler. Kommissionen kan derfor ikke acceptere, at denne bestemmelse slettes.

Ændringsforslag 29 går ud på at slette den særlige regel om illoyal konkurrence. Det kan Kommissionen ikke acceptere - artikel 5 i det oprindelige forslag tog ikke sigte på at indføre en anden regel, der rent materielt var forskellig fra hovedreglen, men blot på at specificere, hvad der skal anses for at være skadestedet, hvilket ikke altid er så let at afgøre. Formuleringen i artikel 7 er blevet ændret en smule i det ændrede forslag for at slå fast, at der blot er tale om en konkretisering af skadestedet. For at imødekomme Europa-Parlamentets ønsker med hensyn til definitioner har Kommissionen i øvrigt i artikel 7 i det ændrede forslag valgt at holde sig til en terminologi, der bygger direkte på direktiv 2005/29 af 11. maj 2005. Men det betyder, at forpligtelser uden for kontraktforhold, der udspringer af en konkurrenceskadelig praksis og som bl.a. sanktioneres inden for rammerne af traktatens artikel 81 og 82 eller tilsvarende regler i medlemsstaterne, ikke falder ind under artikel 7 - de er fortsat underlagt hovedreglen i artikel 5. Med sin grønbog om *"Erstatningssøgsmål efter overtrædelser af EU's konkurrenceregler"*, som ventes udsendt i december 2005, agter Kommissionen at sætte en debat i gang om, hvilken lov der finder anvendelse på civile søgsmål med henblik på at opnå erstatning for en skade forårsaget af en konkurrenceskadelig forretningspraksis. Alt efter de reaktioner, den modtager herpå, vil Kommissionen forbeholde sig mulighed for at arbejde for en anden løsning inden for rammerne af proceduren med fælles beslutningstagning.

Ændringsforslag 57 tager sigte på en indholdsmæssig ændring af reglen angående krænkelse af privatlivet, navnlig i pressen. Kommissionen kan ikke acceptere dette ændringsforslag, der favoriserer ophavsmanden til sådanne krænkelse i pressen for meget på bekostning af den skadelidte og ikke stemmer overens med, hvad der gælder i langt størsteparten af medlemsstaterne. Rådets tekster og den tekst, Parlamentet vedtog under førstebehandlingen, er indbyrdes uforenelige, og Kommissionen finder, at den mest acceptable løsning på dette omstridte problem består i at udelukke krænkelse i pressen o.lign.

fra forordningen og slette artikel 6 i det oprindelige forslag. Alle andre krænkelse af privatlivet skulle så være omfattet af artikel 5 i det ændrede forslag.

Ændringsforslag 31 går ud på at indføre en ny særlig regel for skader forårsaget af lønmodtageres udøvelse af deres strejkeret. Kommissionen har forståelse for de politiske argumenter, der ligger til grund for dette ændringsforslag, men kan ikke acceptere det, fordi den foreslåede regel er for usmidig.

I **ændringsforslag 32** erindres der om, at indtil der er vedtaget en særlig regel på EU-plan angående færdselsuheld, skal medlemsstaterne anvende enten Haag-konventionen af 1971 eller de almindelige regler i "Rom II"-forordningen. Da det ikke kan udelukkes, at den rapport om forordningens anvendelse, der skal fremlægges i henhold til artikel 26 i det ændrede forslag, vil bekræfte, at forordningens almindelige regler giver en tilfredsstillende løsning, kan Kommissionen ikke allerede nu forpligte sig til et fremtidigt lovforslag herom og afviser derfor dette ændringsforslag. Stk. 2 i dette ændringsforslag gentager det forslag, der allerede er indeholdt i ændringsforslag 26 om indførelse af en ny særlig regel for vurdering af skader efter færdselsuheld, og som Kommissionen ikke kan acceptere (se ovenfor, under ændringsforslag 26).

Ændringsforslag 33 går ud på at slette den særlige regel angående miljøskader. Det kan Kommissionen ikke acceptere, for den foreslåede regel stemmer overens med det princip om, at "det er forureneren, der skal betale", som Fællesskabet går ind for, og som allerede gælder i flere medlemsstater. Da dette ændringsforslag blev sat til afstemning på plenarsamlingen, afholdt De Grønne sig i øvrigt fra at stemme.

Ændringsforslag 41 drejer sig igen om spørgsmålet om vurdering af erstatningens størrelse, der normalt (undtagen ved færdselsuheld) skulle reguleres af domslandets lov. Dette ændringsforslag kan Kommissionen ikke acceptere. For spørgsmålet har meget stor betydning for den skadelidte, ikke blot ved færdselsuheld, men også på andre områder, bl.a. når der er tale om personskader, og reglerne i forordningen åbner mulighed for at finde frem til en rimelig løsning, der tilgodeser både skadelidtes og skadevolders berettigede forventninger.

Ændringsforslag 42 og 43 drejer sig om rettens anvendelse af fremmed lov. Det førstnævnte ændringsforslag tager sigte på at pålægge parterne pligt til i stævningen at angive, hvilken lov der finder anvendelse på sagsøgers krav. Kommissionen går ind for at lette arbejdet for den dommer, der skal behandle en international tvist, men denne regel er for vanskelig at gennemføre, for ikke alle parter er vidende om, hvilken lov der finder anvendelse på deres sag, navnlig ikke, hvis de ikke er repræsenteret af en advokat. Det andet ændringsforslag går ud på at knæsatte en regel, der allerede findes i nogle medlemsstater, og som drejer sig om, at domstolen på eget initiativ skal fastlægge indholdet af den fremmede lov, der finder anvendelse, dog således, at den kan anmode parterne om bistand hertil. Kommissionen finder ikke, at flertallet af medlemsstater i dag vil være i stand til at anvende en sådan regel, fordi de mangler de fornødne effektive strukturer til at lette dommerens anvendelse af fremmed ret, og den afviser derfor dette ændringsforslag. Den finder dog, at der er tale om en interessant tanke, som bør overvejes nærmere inden for rammerne af den rapport, der skal udarbejdes om forordningens anvendelse.

Ændringsforslag 47 er overflødig, fordi det overlapper ændringsforslag 22, som Kommissionen af formuleringsmæssige årsager foretrækker. Ændringsforslag 47 afvises derfor.

4. KONKLUSION

I henhold til EF-traktatens artikel 250, stk. 2, har Kommissionen ændret sit forslag som følger.

Ændret forslag til

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING OM
LOVVALGSREGLER FOR FORPLIGTELSE UDEN FOR KONTRAKTFORHOLD
("ROM II")**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 61, litra c),

under henvisning til forslag fra Kommissionen⁴,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg⁵,

i henhold til fremgangsmåden i EF-traktatens artikel 251⁶, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Unionen har sat sig det mål at bevare og udbygge Unionen som et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Med henblik herpå skal Fællesskabet navnlig vedtage foranstaltninger vedrørende samarbejde på de civilretlige områder, der har grænseoverskridende virkninger, i det omfang de er nødvendige for det indre markeds funktion, bl.a. ved at gøre de lovvalgsregler, der er gældende i medlemsstaterne, mere forenelige.
- (2) Med henblik på en effektiv gennemførelse af de relevante bestemmelser i Amsterdam-traktaten vedtog Rådet (retlige og indre anliggender) på samlingen den 3. december 1998 en handlingsplan, hvori det anføres, at udarbejdelse af et juridisk instrument om, hvilken lov der skal anvendes på forpligtelser uden for kontrakt, er en af de foranstaltninger, der bør træffes inden for to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttrædelse⁷.
- (3) På mødet i Tammerfors den 15.-16. oktober 1999⁸ godkendte Det Europæiske Råd princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser som en prioriteret foranstaltning til skabelse af et europæisk retsområde. I programmet for gensidig anerkendelse⁹

⁴ ~~EFT C af, s. -~~ **Endnu ikke offentliggjort i EFT.**

⁵ EFT C **241** af **28.9.2004**, s. **1**.

⁶ Udtalelse fra Europa-Parlamentet ~~EFT C af, s. -~~ af **6. juli 2005**.

⁷ Rådets og Kommissionens handlingsplan for, hvorledes Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed bedst kan gennemføres, EFT C 19 af 23.1.1999, s. 1.

⁸ Formandskabets konklusioner af 16. oktober 1999, punkt 28-39.

⁹ EFT C 12 af 15.1.2001, s.1.

præciseres det, at harmonisering af lovvalgsreglerne er ledsageforanstaltninger, der skal fremme gennemførelsen af dette princip.

- (4) På det indre marked er det for at gøre udfaldet af tvister mere forudsigeligt og fremme retssikkerheden og den frie bevægelighed for retsafgørelser nødvendigt, at de lovvalgsregler, der er gældende i medlemsstaterne, udpeger den samme nationale lov, uanset i hvilket land den domstol, som sagen anlægges ved, er beliggende.
- (5)** Denne forordnings anvendelsesområde og bestemmelser, der er underlagt Domstolens autonome fortolkning, bør fastlægges på en sådan måde, at sammenhængen med forordning (EF) nr. 44/2001¹⁰ af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I-forordningen)¹¹, Rom-konventionen af 1980^{12,13} og den fællesskabsretsakt, der skal erstatte den, sikres. Nærværende forordning finder følgelig ikke alene anvendelse på erstatningssøgsmål angående allerede stedfundne skader, men også på søgsmål, der tager sigte på at forebygge truende skader. Den finder tillige anvendelse på forpligtelser, der udspringer af regler om objektivt ansvar.
- (6) Konkurrencefordrejninger mellem de retsundergivne inden for Fællesskabet kan kun undgås ved at indføre ensartede regler, der skal anvendes, uanset hvilken lov de udpeger.
- ~~(7) I næsten alle medlemsstater anvendes *lex loci delicti commissi*-princippet som den grundlæggende regel for forpligtelser uden for kontraktforhold, men den måde, hvorpå dette princip konkretiseres, når elementerne er spredt på flere lande, behandles forskelligt. Denne situation giver anledning til retlig usikkerhed.~~
- (7) Af hensyn til sammenhængen i fællesskabslovgivningen må denne forordning ikke berøre de bestemmelser, der omhandler lovvalg eller har indflydelse på lovvalg, som er indeholdt i traktaterne eller andre afledte retsakter end denne forordning, herunder de lovvalgsregler, der findes på særlige områder, de ufravigelige bestemmelser, der er vedtaget af Fællesskabet, og de grundlæggende retsprincipper, der gælder for det indre marked. Denne forordning bør derfor sigte på at lette det indre markedes funktion, specielt i relation til frie varebevægelser og fri udveksling af tjenesteydelser.**
- (8) Før at tilgodese princippet om partsautonomi bør parterne kunne aftale, hvilken lov der skal finde anvendelse på en forpligtelse uden for kontraktforhold. Det er dog hensigtsmæssigt at fastsætte visse betingelser herfor og udelukke forbrugere og lønmodtagere fra at kunne aftale lovvalg, før den skadevoldende begivenhed har fundet sted.**

¹⁰ EFT L 12 af 16.1.2001, s. 1

¹¹ **EFT L 12 af 16.1.2001, s. 1.**

¹² Teksten til konventionen, således som den er blevet ændret ved de forskellige tiltrædelseskonventioner, og de dertil knyttede erklæringer og bilag, er offentliggjort i en konsolideret udgave i EFT C 27 af 26.1.1998, s. 34.

¹³ **Teksten til konventionen, således som den er blevet ændret ved de forskellige tiltrædelseskonventioner, og de dertil knyttede erklæringer og bilag, er offentliggjort i en konsolideret udgave i EFT C 27 af 26.1.1998, s. 34.**

- (9) **I næsten alle medlemsstater anvendes lex loci delicti commissi-princippet som den grundlæggende regel for forpligtelser uden for kontraktforhold, men den måde, hvorpå dette princip konkretiseres, når elementerne er spredt på flere lande, behandles forskelligt. Denne situation giver anledning til retlig usikkerhed.**
- (810) Den ensartede regel skal forbedre retssikkerheden og sikre en rimelig interesseafvejning mellem begge parter, såvel den person, hvis ansvar gøres gældende, som den skadelidte. Et kriterium baseret på det sted, hvor den direkte skade er opstået (lex loci delicti commissi), skaber en rimelig balance mellem skadevolderens og den skadelidtes interesser og afspejler tillige en tidssvarende retsopfattelse inden for erstatningsret og den udvikling, der er sket med hensyn til objektivt ansvar.
- (9 11) Der bør fastsættes særregler for særlige retsstridige handlinger, for hvilke hovedreglen ikke åbner mulighed for at sikre en rimelig afvejning mellem de implicerede interesser.
- (10 12) Inden for produktansvar, som bl.a. er **reguleret af direktiv 374/1985/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar**¹⁴, bør lovvalgsreglen opfylde målene om en retfærdig fordeling af de risici, der består i et moderne samfund med et højt teknologisk niveau, beskyttelse af forbrugernes sundhed, tilskyndelse til innovation, garanti for en uforfalsket konkurrence og fremme af samhandelen. En lovvalgsregel gående ud på, at det er loven på den skadelidtes sædvanlige opholdssted, der skal anvendes, skaber forudsigelighed og er en afbalanceret løsning, der tilgodeser disse mål.
- ~~(12) I betragtning af Den Europæiske Unions charter for grundlæggende rettigheder og Europarådets konvention om beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder bør lovvalgsreglen afspejle en rimelig afvejning af parternes interesser, når der er tale om krænkelse af privatlivet eller af individets rettigheder. Der bør desuden indføres en særlig beskyttelsesklausul, der kan sikre overholdelse af de grundlæggende principper, der gælder i medlemsstaterne, hvad angår pressefrihed.~~
- (11 13) Hvad angår illoyal konkurrence urimelig handelspraksis, som bl.a. er reguleret af direktiv 29/2005/EF af 11. maj 2005 om **virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked**¹⁵, bør åbne hovedreglen for lovvalg mulighed for at beskytte konkurrenter, forbrugere og den almindelige offentlighed og samt sikre, at markedsøkonomien fungerer efter hensigten. En regel gående ud på anvendelse af loven på det berørte marked opfylder disse mål, undtagen i særlige tilfælde, hvor andre regler bør anvendes. Indførelse af en særlig artikel om, at skadestedet er det sted, hvor markedet berøres, bidrager til at styrke retssikkerheden.
- (13 14) Hvad angår miljøskader, som bl.a. er omhandlet i direktiv 35/2004/EF af 21. april 2004 om **miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader**¹⁶, gør det i lyset af traktatens artikel 174 - der tager sigte på et højt beskyttelsesniveau og er baseret på principper om forsigtighed og forebyggelse,

¹⁴ **EFT L 210 af 7.8.1985, s. 29, som ændret ved direktiv 34/1999/EF af 10. maj 1999, EFT L 141 af 4.6.1999, s. 20.**

¹⁵ **EFT L 149 af 11.6.2005, s. 22.**

¹⁶ **EFT L 143 af 30.4.2004, s. 56.**

opretning af skader, først og fremmest ved kilden, og princippet om, at det er forureneren, der skal betale - det fuldt berettiget at følge princippet om, at den skadelidte skal tilgodeses mest give den skadelidte en valgmulighed.

- (14 ~~15~~) Hvad angår krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, bør det universelt anerkendte princip "lex loci protectionis" fastholdes. I denne forordning omfatter udtrykket intellektuelle ejendomsrettigheder ophavsrettigheder, ophavsretsbeslægtede rettigheder, sui generis-rettigheder til beskyttelse af databaser samt industrielle ejendomsrettigheder.
- (15 ~~16~~) Der bør fastlægges tilsvarende særlige regler for skader forvoldt af andet end en retsstridig handling, såsom forpligtelser uden for kontraktforhold, der udspringer af uberettiget berigelse og eller uanmodet forretningsførelse.
- (16) ~~Af hensyn til partsautonomien bør parterne have mulighed for at aftale, hvilken lov der skal finde anvendelse på en forpligtelse uden for kontraktforhold. Den svage part bør beskyttes, ved at der stilles en række betingelser for et sådant valg.~~
- (17) Ud fra almene hensyn bør medlemsstaternes domstole under ekstraordinære omstændigheder have mulighed for at følge egne ordre public-regler og ufravigelige regler.
- (18) En rimelig afvejning mellem parternes interesser indebærer, at der i passende omfang tages hensyn til de sikkerheds- og adfærdsregler, der gælder i det land, hvor den skadevoldende handling er begået, også selv om forpligtelsen uden for kontraktforhold er underlagt et andet lands lov.
- (19) ~~Af hensyn til sammenhængen i fællesskabslovgivningen må denne forordning ikke berøre de bestemmelser, der omhandler lovvalg eller har indflydelse på lovvalg, som er indeholdt i traktaten eller i andre afledte retsakter end denne forordning, herunder de lovvalgsregler, der findes på særlige områder, de ufravigelige bestemmelser, der er vedtaget af Fællesskabet, Fællesskabets ordre public-regler eller de særlige principper, der gælder for det indre marked. Desuden tager denne forordning ikke sigte på og dens gennemførelse må ikke føre til at lægge hindringer i vejen for det indre markeds funktion, specielt i relation til frie varebevægelser og fri udveksling af tjenesteydelser.~~
- (20 ~~19~~) Hensynet til de internationale forpligtelser, medlemsstaterne har påtaget sig, indebærer, at forordningen ikke kan berøre de konventioner, medlemsstaterne er parter i på særlige områder. For at skabe bedre klarhed over de gældende regler bør Kommissionen på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne offentliggøre en liste over de pågældende konventioner i EU-Tidende.
- (21 ~~20~~) Formålet med denne forordning, som er at gøre retsafgørelser mere forudsigelige, hvilket kræver virkeligt ensartede regler fastlagt i en bindende og direkte anvendelig fællesskabsretsakt, kan ikke på tilfredsstillende vis opnås af medlemsstaterne, der ikke er i stand til at fastsætte ensartede regler på fællesskabsplan, men kan på grund af virkningerne i hele Fællesskabet bedre opnås på fællesskabsplan, og Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med det i traktatens artikel 5 fastlagte nærhedsprincip. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet som omhandlet i nævnte artikel er forordningen, der styrker retssikkerheden uden dermed

at kræve en harmonisering af den nationale rets materielle regler, ikke mere vidtgående, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

~~(221)~~ [Det Forenede Kongerige og Irland har i overensstemmelse med artikel 3 i den protokol om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling, der er knyttet til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, meddelt, at de ønsker at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af denne forordning. / ~~I overensstemmelse med artikel 1 og 2 i den protokol om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling, der er knyttet til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, deltager Det Forenede Kongerige og Irland ikke i vedtagelsen af denne forordning, som derfor ikke er bindende for disse to medlemsstater.]~~

(222) I overensstemmelse med artikel 1 og 2 i den protokol om Danmarks stilling, der er knyttet til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af denne forordning, som derfor ikke er bindende for denne medlemsstat -

UDSTED FØLGENDE FORORDNING:

Kapitel I - Anvendelsesområde

Artikel 1 - Materielt anvendelsesområde

1. Bestemmelserne i denne forordning finder anvendelse på forpligtelser uden for kontraktforhold på det civil- og handelsretlige område i alle situationer, hvor der skal foretages et valg mellem lovene i forskellige stater.

Den finder ikke anvendelse på det skatteretlige, det toldretlige og det forvaltningsretlige område.

2. Denne forordning finder ikke anvendelse på:

- a) forpligtelser uden for kontraktforhold, som udspringer af familieforhold eller ~~dermed~~ sidestillede forhold, **der i henhold til den lov, der finder anvendelse på dem, afføder tilsvarende virkninger**, herunder underholdsforpligtelser
- b) forpligtelser uden for kontraktforhold, der vedrører formueforholdet mellem ægtefæller, **formueforholdet i forhold, der i henhold til den lov, der finder anvendelse på dem, har tilsvarende virkninger som ægteskab**, og arv
- c) forpligtelser **uden for kontraktforhold** ifølge veksler, checks og ordregældsbreve eller ifølge andre omsætningspapirer i det omfang, hvor forpligtelserne ifølge andre omsætningspapirer udspringer af deres negotiable karakter
- d) ~~det personlige ansvar, som selskabsdeltagere, selskabsorganer og personer med ansvar for lovpligtig revision af regnskaber ifølge loven har for et selskabs, en forenings eller en anden juridisk persons forpligtelser~~ **forpligtelser uden for kontraktforhold, som navnlig udspringer af det ansvar, som kan gøres gældende over for selskabsdeltagere, selskabsorganer og personer med ansvar**

for lovpligtig revision af regnskaber i et selskab, en forening eller en anden juridisk person, forudsat at det er særligt reguleret i selskabsretten eller ved andre særlige bestemmelser gældende for disse personer

- e) forpligtelser uden for kontraktforhold, der udspringer af forholdet mellem en frivilligt oprettet "trusts" stiftere, "trustees" og begunstigede, når der er skriftligt bevis herfor
- f) forpligtelser uden for kontraktforhold, der udspringer af en atomskaide
- g) forpligtelser uden for kontraktforhold, der udspringer af statens ansvar for handlinger begået under udøvelse af offentlig myndighed ("acta jure imperii")
- h) krænkelser af privatlivet eller individets rettigheder i medier
- i) bevisregler og processuelle regler, med mindre andet gælder jf. artikel 19.

3. I denne forordning forstås ved "medlemsstat" samtlige medlemsstater med undtagelse af ~~[Det Forenede Kongerige, Irland og]~~ Danmark.

Artikel 2 – ~~Universel anvendelse~~ Anvendelse af et tredjelandets lov

Den lov, som udpeges efter denne forordning, finder anvendelse, selv om det ikke er en medlemsstats lov.

Artikel 3 - Forholdet til andre fællesskabsretlige bestemmelser

1. Denne forordning berører ikke anvendelsen eller vedtagelsen af retsakter udstedt af De Europæiske Fællesskabers institutioner, som:

- a) på særlige områder fastsætter lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold, eller
- b) fastsætter regler, der finder anvendelse, uanset hvilken national lov der i henhold til denne forordning skal anvendes på den pågældende forpligtelse uden for kontraktforhold, eller
- c) er til hinder for anvendelse af en eller flere bestemmelser i domslandets lov eller den lov, der udpeges i henhold til denne forordning, eller
- d) fastsætter regler, der skal bidrage til det indre markedes korrekte funktion, for så vidt som de ikke kan finde anvendelse i forbindelse med lovvalget efter internationalprivatretlige regler.

KAPITEL II - Ensartede regler

AFSNIT 1

REGLER FOR FORPLIGTELSE UDEN FOR KONTRAKTFORHOLD, DER UDSPRINGER AF EN RETSSTRIDIG HANDLING AFTALT LOVVALG

Artikel 3—Hovedregel **Artikel 4 - Aftalt lovvalg**

1. **Parterne kan, efter at tvisten mellem dem er opstået, aftale, hvilken lov der skal anvendes på forpligtelser uden for kontraktforhold. Lovvalget skal være udtrykkeligt eller med sikkerhed fremgå af sagens omstændigheder. Det må ikke gøre indgreb i tredjemands rettigheder.**
2. **Udover samtlige parter erhvervsvirksomhed, kan lovvalget også fremgå af en aftale, som parterne har indgået ved fri forhandling, før den skadevoldende begivenhed fandt sted.**
3. **Er alle sagens andre elementer på det tidspunkt, hvor skaden opstod, lokaliseret i et andet land end det, hvis lov parterne har valgt, kan parternes lovvalg ikke medføre tilsidesættelse af de regler i dette lands lov, som ikke kan fraviges ved aftale, herefter benævnt "ufravigelige regler".**
4. **Er alle sagens andre elementer på det tidspunkt, hvor skaden opstod, lokaliseret i en eller flere medlemsstater, kan parternes valg af et tredjelandes lov ikke medføre tilsidesættelse af fællesskabsrettens regler.**

AFSNIT 2

HOVEDREGEL FOR FORPLIGTELSE UDEN FOR KONTRAKTFORHOLD, DER UDSPRINGER AF EN RETSSTRIDIG HANDLING

Artikel 5 - Hovedregel

1. **Har parterne ikke aftalt lovvalg som omhandlet i artikel 4,** anvendes på forpligtelser uden for kontraktforhold loven i det land, hvor skaden er opstået eller truer med at opstå, uanset i hvilket land den begivenhed, der udløste skaden, fandt sted, og uanset i hvilket land eller i hvilke lande skaden har indirekte følger.
2. Har den person, hvis ansvar gøres gældende, og den skadelidte sædvanligt opholdssted i samme land på det tidspunkt, hvor skaden opstår, er forpligtelsen uden for kontraktforhold underlagt dette lands lov.
3. Uanset bestemmelserne i stk. 1 og 2 gælder dog, at når det af samtlige kendte forhold fremgår, at en forpligtelse uden for kontraktforhold har en åbenbart stærkere tilknytning til et andet land, skal dette andet lands lov anvendes. En sådan åbenbart stærkere tilknytning til et andet land kan bero på et forudgående retsforhold mellem parterne, f.eks. en aftale, der har nær tilknytning til den pågældende forpligtelse uden for kontraktforhold. **Ved vurderingen af, om der foreligger en åbenbart stærkere tilknytning til et andet land, kan der bl.a. tages hensyn til parternes forventninger om, hvilken lov der finder anvendelse.**

AFSNIT 3
REGLER FOR FORPLIGTELSE UDEN FOR KONTRAKTFORHOLD, DER
UDSPRINGER AF VISSE RETSSTRIDIGE FORHOLD

Artikel 4 ~~6~~ - Produktansvar

Medmindre andet gælder i henhold til artikel 5, stk. 2 og 3, er en forpligtelse uden for kontraktforhold, der udspringer af en skade ~~eller en risiko for en skade~~ forårsaget af et defekt produkt, underlagt loven i det land, hvor den skadelidte har sit sædvanlige opholdssted på skadetidspunktet, medmindre den person, hvis ansvar gøres gældende, beviser, at produktet er markedsført i dette land uden hans samtykke, idet det i så fald er loven i det land, hvor den person, hvis ansvar gøres gældende, har sit sædvanlige opholdssted, der skal anvendes.

Artikel 5 ~~Illoyal konkurrence~~ Artikel 7 - Urimelig handelspraksis

1. ~~Den~~ Hvilken lov der finder anvendelse på en forpligtelse uden for kontraktforhold, som udspringer af ~~illoyal konkurrence~~ urimelig handelspraksis, afgøres efter reglen i artikel 5, stk. 1. Det land, hvor skaden er opstået eller truer med at opstå, er ~~loven i det land, hvor konkurrenceforholdene eller forbrugernes kollektive interesser påvirkes eller risikerer at blive påvirket direkte og væsentligt.~~

2. Påvirker en illoyal konkurrencehandling udelukkende en bestemt konkurrents interesser, finder artikel 3 ~~5~~, stk. 2 og 3, også anvendelse.

Artikel 6 ~~Krænkelse af privatlivet og individets rettigheder~~

1. ~~Den lov, der finder anvendelse på en forpligtelse uden for kontraktforhold, som udspringer af en krænkelse af privatlivet eller individets rettigheder, er loven i domlandet, når anvendelse af den efter artikel 3 ~~5~~ udpegede lov ville være i strid med grundlæggende principper i domlandet angående ytringsfrihed og informationsfrihed.~~

2. ~~Den lov, der finder anvendelse på retten til berigtigelse eller tilsvarende foranstaltninger, er loven i det land, hvor radio eller tv foretagendet eller udgiveren har sit sædvanlige opholdssted.~~

Artikel 7 ~~8~~ - Miljøskader

Den lov, der finder anvendelse på en forpligtelse uden for kontraktforhold, som udspringer af miljødelæggelser en miljøskade, eller på personskader eller tinglige skader forårsaget af en miljøskade, er den lov, der skal anvendes i henhold til artikel 3 ~~5~~, stk. 1, medmindre den skadelidte har valgt at gøre sine krav gældende i henhold til loven i det land, hvor den skadevoldende begivenhed fandt sted.

Artikel 8 2 - Krænkelser af intellektuelle ejendomsrettigheder

1. Den lov, der finder anvendelse på en forpligtelse uden for kontraktforhold, som udspringer af en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed, er loven i det land, for hvilket beskyttelsen gøres gældende.

2. Udspringer forpligtelsen uden for kontraktforhold af en krænkelse af en industriel ejendomsret, der er en enhedsret gældende for hele Fællesskabet, finder den relevante fællesskabsforordning anvendelse. I alle spørgsmål, der ikke reguleres af den pågældende forordning, er det loven i den medlemsstat, hvor rettigheden blev krænkelse, der skal anvendes.

3. Uanset bestemmelserne i Afsnit 1, 2 og 4, finder denne artikel anvendelse på alle forpligtelser uden for kontraktforhold, der udspringer af en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed.

AFSNIT 2

REGLER FOR FORPLIGTELSE UDEN FOR KONTRAKTFORHOLD, DER UDSPRINGER AF ANDET END EN RETSSTRIDIG HANDLING

Artikel 9 – Bestemmelse af, hvilken lov der finder anvendelse

AFSNIT 4

SÆRLIGE REGLER FOR FORPLIGTELSE UDEN FOR KONTRAKTFORHOLD, DER UDSPRINGER AF UBERETTIGET BERIGELSE OG UANMODET FORRETNINGSFØRELSE

Artikel 10 – Uberettiget berigelse

1. Er en forpligtelse uden for kontraktforhold, der udspringer af ~~andet end en retsstridig handling~~ **uberettiget berigelse, herunder modtagelse af fejlagtigt foretagne betalinger,** knyttet til et forudgående retsforhold mellem parterne, såsom en aftale eller **et retsstridigt forhold som omhandlet i afsnit 2 og 3** som har ~~med~~ nær tilknytning til forpligtelsen uden for kontraktforhold, anvendes loven i det land, hvis lov finder anvendelse på dette retsforhold.

2. ~~Har parterne på det tidspunkt, hvor skaden opstod, sædvanligt opholdssted i samme land, er forpligtelsen uden for kontraktforhold underlagt loven i dette land, medmindre andet gælder i henhold til stk. 1.~~ **Kan det ikke på grundlag af stk. 1 afgøres, hvilken lov der finder anvendelse, og har begge parter sædvanligt opholdssted i det land, hvor de begivenheder, der gav anledning til uberettiget berigelse, har fundet sted, finder dette lands lov anvendelse på forpligtelsen uden for kontraktforhold.**

3. ~~Medmindre andet gælder i henhold til stk. 1 og 2, er en forpligtelse uden for kontraktforhold, der udspringer af uberettiget berigelse, underlagt loven i det land, hvor denne berigelse har fundet sted.~~ **Kan det ikke på grundlag af stk. 1 og 2 afgøres, hvilken lov der finder anvendelse, er det loven i det land, hvor den begivenhed, som gav anledning til uberettiget berigelse, først og fremmest fandt sted, der finder anvendelse på forpligtelsen uden for kontraktforhold.**

4. — Medmindre andet gælder i henhold til stk. 1 og 2, er en forpligtelse uden for kontraktforhold, der udspringer af uanmodet forretningsførelse, loven i det land, hvor forretningsføreren har sit sædvanlige opholdssted på tidspunktet for denne forretningsførelse. Vedrører den forpligtelse uden for kontraktforhold, der følger af uanmodet forretningsførelse, fysisk beskyttelse af en person eller en bestemt formuegenstand, er det dog loven i det land, hvor den pågældende person eller genstand befandt sig på tidspunktet for forretningsførelsen, der skal anvendes.

5. — Uanset stk. 1, 2, 3 og 4 gælder, at hvis det af samtlige kendte forhold fremgår, at forpligtelsen uden for kontraktforhold har en åbenbart stærkere tilknytning til et andet land, skal dette andet lands lov anvendes.

6. — Uanset bestemmelserne i denne artikel er alle forpligtelser uden for kontraktforhold, der udspringer af en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed, underlagt bestemmelserne i artikel 8.

4. Hvis det af samtlige kendte forhold fremgår, at forpligtelsen uden for kontraktforhold har en åbenbart stærkere tilknytning til et andet land end det land, hvis lov er udpeget i henhold til stk. 1-3, skal dette andet lands lov anvendes.

Artikel 11 - Uanmodet forretningsførelse

1. Når en forpligtelse uden for kontraktforhold, der udspringer af uanmodet forretningsførelse, er knyttet til et forudgående retsforhold mellem parterne, såsom en aftale eller et retsstridigt forhold som omhandlet i afsnit 2 og 3 med nær tilknytning til forpligtelsen uden for kontraktforhold, anvendes loven i det land, hvis lov finder anvendelse på dette retsforhold.

2. Kan det ikke på grundlag af stk. 1 afgøres, hvilken lov der finder anvendelse, og har parterne sædvanligt opholdssted i samme land på det tidspunkt, hvor skaden opstår, er det loven i dette land, der finder anvendelse på forpligtelsen uden for kontraktforhold.

3. Kan det ikke på grundlag af stk. 1 og 2 afgøres, hvilken lov der finder anvendelse, er det loven i det land, hvor handlingen har fundet sted, der finder anvendelse på forpligtelsen uden for kontraktforhold.

4. Hvis det af samtlige kendte forhold fremgår, at forpligtelsen uden for kontraktforhold har en åbenbart stærkere tilknytning til et andet land end det land, hvis lov udpeges efter stk. 1-3, skal dette andet lands lov anvendes.

~~AFSNIT 3~~

~~FÆLLES REGLER FOR FORPLIGTELSE UDEN FOR KONTRAKTFORHOLD, DER UDSPRINGER AF EN RETSSTRIDIG HANDLING, OG FORPLIGTELSE, DER UDSPRINGER AF ANDET END EN RETSSTRIDIG HANDLING~~

Artikel 10 — Aftalt lovvalg

1. — Undtagen for forpligtelser uden for kontraktforhold, der er omfattet af artikel 8, kan parterne, efter at tvisten mellem dem er opstået, aftale, hvilken lov der skal anvendes på

~~forpligtelsen uden for kontraktforhold. Lovvalget skal være udtrykkeligt eller med sikkerhed fremgå af sagens omstændigheder. Det må ikke gøre indgreb i tredjemands rettigheder.~~

~~2. — Er alle sagens andre elementer på det tidspunkt, hvor skaden opstod, lokaliseret i et andet land end det, hvis lov parterne har valgt, kan parternes lovvalg ikke medføre tilsidesættelse af de regler i dette lands lov, som ikke kan fraviges ved aftale.~~

~~3. — Er alle sagens andre elementer på det tidspunkt, hvor skaden opstod, lokaliseret i en eller flere af Det Europæiske Fællesskabs medlemsstater, kan parternes valg af et tredjelands lov ikke medføre tilsidesættelse af fællesskabsrettens regler.~~

AFSNIT 5 **FÆLLES REGLER**

*Artikel ~~11~~ **12** - Området for den lov, der finder anvendelse på forpligtelser uden for kontraktforhold*

Den lov, der i henhold til denne forordnings artikel 3 ~~4~~ **4** til artikel ~~10~~ **11** skal anvendes på en forpligtelse uden for kontraktforhold, finder navnlig anvendelse på spørgsmål om:

- a) betingelserne for samt omfanget af ansvaret, herunder bestemmelse af de personer, hvis handlinger er ansvarspådragende
- b) ansvarsfrihedsgrunde samt enhver begrænsning eller deling af ansvar
- c) eksistensen og arten af en erstatningsberettiget skade
- d) hvilke forholdsregler, som retten inden for rammerne af de beføjelser, **dens retsplejeregler** tillægger den, kan træffe med henblik på forebyggelse eller standsning af en skade eller erstatning herfor
- e) vurdering af skaden i det omfang, hvor der findes regler herfor
- f) erstatningskravets overdragelighed, **bl.a. ved overdragelse eller arv**
- g) hvilke personer der kan gøre krav på erstatning for en personligt lidt skade
- h) ansvar for andres handlinger
- i) de forskellige ophørs måder for forpligtelser, bl.a. forældelse og anden rettighedsfortabelse som følge af fristoverskridelse, herunder fristers begyndelse, afbrydelse og suspension.

*Artikel ~~12~~ **13** - Ufravigelige regler*

2 1. Denne forordnings bestemmelser berører ikke anvendelsen af de regler i domslandet, der finder anvendelse uden hensyn til, hvilken lov der finder anvendelse på forpligtelsen uden for kontraktforhold.

42. Ved anvendelse af loven i et bestemt land i henhold til denne forordning kan ufravigelige regler i loven i et andet land, som forholdet har en nær tilknytning til, tillægges virkning, såfremt og i det omfang disse regler ifølge dette lands ret skal anvendes uden hensyn til, hvilket lands lov der i øvrigt skal anvendes på forpligtelsen uden for kontraktforhold. Ved afgørelsen af, om der bør tillægges sådanne ufravigelige regler virkning, skal der tages hensyn til deres art og formål og til følgerne af, at de anvendes eller ikke anvendes.

Artikel 13 14 - Sikkerheds- og adfærdsregler

Uanset hvilken lov der skal anvendes, skal der ved som faktiske omstændigheder, der er relevante for bestemmelsen af ansvaret, i rimeligt omfang tages hensyn til de sikkerheds- og adfærdsregler, der gælder på stedet og tidspunktet for den skadevoldende begivenhed.

Artikel 14 15 - Direkte søgsmål mod den ansvarliges forsikringsselskab

~~Den skadelidte~~ Den skadelidte har ret til direkte at sagsøge den ansvarliges forsikringsselskab ~~er underlagt, i det omfang denne mulighed findes i~~ den lov, der finder anvendelse på forpligtelsen uden for kontraktforhold, ~~medmindre den skadelidte har valgt at støtte sine krav på den lov, der finder anvendelse på forsikringsaftalen eller den lov, der finder anvendelse på forsikringsaftalen.~~

Artikel 15 16 - Lovbestemt subrogation

1. — ~~Når en person (fordringshaveren) i henhold til en forpligtelse uden for kontraktforhold har en stiftet fordring mod en anden (skyldneren), og en tredjemand er forpligtet til at fyldestgøre fordringshaveren eller har fyldestgjort denne i henhold til en sådan forpligtelse, skal den lov, som finder anvendelse på tredjemandens forpligtelse til at fyldestgøre fordringshaveren, afgøre, hvorvidt tredjemanden over for skyldneren kan udøve alle eller nogle af de rettigheder, som fordringshaveren havde mod skyldneren efter den lov, som skal anvendes på forholdet mellem disse.~~

2. — ~~Samme regel finder anvendelse, hvis flere personer er forpligtede ifølge den samme forpligtelse, og en af disse har fyldestgjort fordringshaveren.~~

Når en tredjemand, f.eks. et forsikringsselskab, er forpligtet til at fyldestgøre en fordringshaver, hvis fordring grunder på en forpligtelse uden for kontraktforhold, er denne tredjemands regres mod den, der skal opfylde denne forpligtelse uden for kontraktforhold, underlagt den lov, der finder anvendelse på denne tredjemands forpligtelse til fyldestgørelse, f.eks. i henhold til en forsikringsaftale.

Artikel 16 17 - Flere skadevoldere

Når en fordringshaver har fordring på flere skyldnere, der hæfter solidarisk, og en af disse skyldnere allerede har fyldestgjort fordringshaveren, er denne skyldners regres mod de andre skyldnere underlagt den lov, der finder anvendelse på denne skyldners forpligtelse over for fordringshaveren.

Artikel 18 - Form

En ensidig retshandel vedrørende en forpligtelse uden for kontraktforhold er gyldig med hensyn til form, hvis den opfylder formkravene i den lov, som skal anvendes på den pågældende forpligtelse uden for kontraktforhold, eller loven i det land, hvor denne retshandel er foretaget.

~~Artikel 17~~ 19 - Bevisbyrde

1. Den lov, som skal anvendes på en forpligtelse uden for kontraktforhold i henhold til denne forordning, finder anvendelse i det omfang, hvor den for forpligtelser uden for kontraktforhold indeholder lovformodnings- og bevisbyrderegler.

2. Bevis for en retshandel kan føres ved ethvert bevismiddel, som er anerkendt i domslandets lov eller i en af de i artikel ~~16~~ 18 omhandlede love, i henhold til hvilken retshandelen er gyldig med hensyn til form, forudsat at en sådan bevisførelse kan gennemføres ved retten.

Kapitel III - Andre bestemmelser

~~Artikel 18 - Tilknytning til en stats territorium~~

~~Ved anvendelsen af denne forordning sidestilles følgende med en stats territorium:~~

- ~~a) — anlæg og andet udstyr til efterforskning efter og udvinding af naturressourcer, der befinder sig i, på eller over den del af havbunden, der er beliggende uden for denne stats territorialfarvand, i det omfang hvor denne stat i henhold til international ret kan udøve suveræne rettigheder til at efterforske og udvinde naturressourcer der~~
- ~~b) — et skib, der befinder sig på åbent hav, og som er registreret i eller bærer skibscertifikat eller tilsvarende dokument udstedt af denne stat eller i dens navn, eller som i mangel af registrering, skibscertifikat eller tilsvarende dokument ejes af en statsborger i denne stat~~
- ~~c) — et luftfartøj, der befinder sig i lufrummet, og som er registreret i denne stat eller i dens navn eller opført i denne stats nationalitetsregister, eller som i mangel af registrering eller optagelse i nationalitetsregister ejes af en statsborger i denne stat.~~

~~Artikel 19~~ 20 - Sædvanligt opholdssted

1. Som sædvanligt opholdssted gælder for selskaber, foreninger og andre juridiske personer disses hovedforretningssted. Er den skadevoldende handling begået, eller er skaden opstået som led i driften af en filial, en afdeling eller ethvert andet forretningssted, gælder dette forretningssted som sædvanligt opholdssted.

2. Er den handling, hvoraf forpligtelsen udspringer, begået, eller er skaden opstået ved en fysisk persons erhvervsudøvelse, gælder dennes **hoved**forretningssted som sædvanligt opholdssted.

~~3. Ved anvendelsen af artikel 6, stk. 2, er et radio og tv spredningsforetagendes sædvanlige opholdssted det sted, hvor foretagendet er etableret som defineret i direktiv 89/552/EØF, som ændret ved direktiv 97/36/EF.~~

Artikel ~~20~~ 21 - Udelukkelse af renvoi

Hvor denne forordning foreskriver anvendelse af loven i et bestemt land, skal dette forstås som en henvisning til de gældende retsregler i det pågældende land med undtagelse af landets internationalprivatretnlige regler.

Artikel ~~21~~ 22 - Stater med mere end et retssystem

1. Omfatter en stat flere territoriale enheder, som hver har sine egne retsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold, skal hver territorial enhed anses for et land ved fastlæggelsen af den lov, som skal anvendes i henhold til denne forordning.

2. En stat, i hvilken forskellige territoriale enheder har deres egne retsregler vedrørende forpligtelser uden for kontraktforhold, er ikke forpligtet til at anvende denne forordning i tilfælde, hvor der alene er tale om valg mellem lovene i sådanne enheder.

Artikel ~~22~~ 23 - Ordre public-regler i domslandet

Anvendelsen af en regel i en lov udpeget efter denne forordning kan kun tilsidesættes, hvis en sådan anvendelse er åbenbart uforenelig med grundlæggende retsprincipper i domslandet. **Det kan navnlig betragtes som uforeneligt med grundlæggende retsprincipper i domslandet, at der anvendes en lov udpeget ved denne forordning, der vil medføre tilkendelse af en urimeligt stor ikke-kompenserende erstatning.**

Artikel ~~23~~ 24 - Forholdet til ~~andre bestemmelser i fællesskabsretten~~ internationale konventioner

1. ~~Denne forordning berører ikke anvendelsen af de bestemmelser, der er fastsat i traktaterne om oprettelse af De Europæiske Fællesskaber eller retsakter udstedt af De Europæiske Fællesskabers institutioner, og som:~~ **Denne forordning berører ikke anvendelse af de multilaterale internationale konventioner, som medlemsstaterne er parter i på tidspunktet for denne forordnings vedtagelse, som på særlige områder fastsætter lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold, og som er meddelt Kommissionen i overensstemmelse med artikel 25.**

~~— på særlige områder fastsætter lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold, eller~~

~~— fastsætter regler, der finder anvendelse, uanset hvilken national lov der i henhold til denne forordning skal anvendes på den pågældende forpligtelse uden for kontraktforhold, eller~~

~~— er til hinder for anvendelse af en eller flere bestemmelser i domslandets lov eller den lov, der udpeges i henhold til denne forordning.~~

~~2. Denne forordning berører ikke anvendelsen af fællesskabsretsakter, der på de særlige områder, der samordnes ved disse retsakter, underkaster varer og tjenester de retsregler, der er gældende i den medlemsstat, hvor udbyderen er etableret, og som inden for det område, der samordnes, ikke eller kun på visse betingelser åbner mulighed for at begrænse den frie udveksling af tjenester eller de frie varebevægelser fra en anden medlemsstat~~

~~Artikel 24 – Ikke-kompenserende erstatninger~~

~~Det er i strid med Fællesskabets ufravigelige regler at anvende en bestemmelse i den lov, der finder anvendelse efter denne forordning, når dette ville føre til tilkendelse af en erstatning, der ikke har til formål at kompensere for en påført skade, men alene har et afskrækkende eller straffende formål.~~

~~Artikel 25 – Forholdet til gældende internationale konventioner~~

~~Denne forordning berører ikke anvendelse af de internationale konventioner, som medlemsstaterne er parter i på tidspunktet for denne forordnings vedtagelse, og som på særlige områder fastsætter lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold.~~

2. Er alle sagens relevante elementer på det tidspunkt, hvor skaden opstår, lokaliseret i en eller flere medlemsstater, finder bestemmelserne i denne forordning imidlertid anvendelse frem for bestemmelserne i følgende konventioner:

- Haag-konventionen af 4. maj 1971 om lovvalg ved trafikuheld**
- Haag-konventionen af 2. oktober 1973 om produktansvar.**

Kapitel IV - Afsluttende bestemmelser

Artikel 25 - Liste over de i artikel 24 omhandlede konventioner

1. Medlemsstaterne fremsender senest den 30. juni 2004 en liste over de i artikel 24 omhandlede konventioner til Kommissionen. Efter denne dato meddeler medlemsstaterne Kommissionen enhver opsigelse af disse konventioner.
2. Kommissionen offentliggør listen over de i stk. 1 omhandlede konventioner i *EU-Tidende* senest seks måneder efter modtagelse af en fuldstændig denne liste.

Artikel 26 - Rapport om forordningens anvendelse

Senest fem år efter denne forordnings ikrafttrædelse forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg om forordningens anvendelse. Rapporten kan i givet fald indeholde forslag til tilpasning af forordningen.

Ved udarbejdelsen af sin rapport tager Kommissionen særlig hensyn til den måde, hvorpå udenlandsk ret behandles i de forskellige medlemsstaters jurisdiktioner. Rapporten kan i givet fald indeholde henstillinger om det hensigtsmæssige i en fælles indfaldsvinkel til anvendelsen af udenlandsk ret.

Rapporten skal tillige omfatte en undersøgelse af, om det er hensigtsmæssigt at vedtage særlige fællesskabsregler gældende for færdselsuheld.

Artikel 27 - Ikrafttrædelse og anvendelse

Denne forordning træder i kraft den ~~1. januar 2005~~

Den finder anvendelse på forpligtelser uden for kontraktforhold, der udspringer af begivenheder, der finder sted efter dens ikrafttræden.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i medlemsstaterne i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Europa-Parlamentets vegne
Formand
[...]

På Rådets vegne
Formand